

I Obecny status prawny – potrzeba nowelizacji Obecna sytuacja prawna prowadzi do braku jednolitej procedury oraz podstawy prawnej powoływania młodzieżowych rad powiatów (m.r.p.) oraz młodzieżowych sejmików województw (m.s.w.). Przepisy wybierane przez organy stanowiące JST (m.in. art. 4 ust. pkt. 1 ustawy o samorządzie powiatowym oraz art. 11 ust. 2 pkt. 4 i 9 ustawy o samorządzie województwa) nie mogą stanowić samodzielnych podstaw prawnych, gdyż należą do grupy przepisów zakresowych, a nie kompetencyjnych. Z kolei art. 41 oraz 43 ustawy o samorządzie województwa są przepisami kompetencyjnymi, ale nie ma tam wymienionej kompetencji do powołania młodzieżowego sejmiku. Sytuacja prawna m.r.p. oraz m.s.w. jest podobna do sytuacji młodzieżowych rad gmin oraz gminnych rad seniorów przed umocowaniem ustawowym tych podmiotów – sądy administracyjne uchylały uchwały rad gmin w tej materii, wskazując na brak odpowiedniej podstawy prawnej (Więclawski i Ziółkowski 2018, s. 72). Tego samego zdania była doktryna (Augustyniak 2016, s. 98). W przypadku m.r.p. oraz m.s.w. brak jest orzecznictwa, niemniej jednak można z dużym prawdopodobieństwem stwierdzić, że uchwały te także zostałyby uchylone. W związku z tym, a także z potrzebą wprowadzenia jednolitych standardów, sam cel projektu należy uznać za jak najbardziej zasadny. II Ocena projektu Projekt w proponowanym brzmieniu jest literalnym przeniesieniem art. 5b ustawy o samorządzie gminnym (u.s.g.) na szczebel powiatowy i wojewódzki. Art. 5b został wprowadzony do u.s.g. w 2001 roku. Jego niewątpliwym plusem jest to, że wskazuje konkretną podstawę prawną dla powołania młodzieżowej rady gminy. Niemniej jednak został on bardzo krytycznie oceniony w doktrynie (Stych 2016, s. 182, Augustyniak 2018, s. 83), przede wszystkim ze względu na swoją lakoniczność. Także młodzież wskazuje na mankamenty tego artykułu. Wobec tego coraz częściej pojawiają się propozycje jego nowelizacji – wymienić można projekt autorstwa Polskiej Rady Organizacji Młodzieżowych PROM czy Klubu Demokratycznego. Skoro art. 5b jest oceniany negatywnie zarówno od strony teoretycznoprawnej, jak i praktycznej, niewskazane byłoby przenoszenie go na dwa pozostałe szczeble. III Jak powinna wyglądać nowelizacja? Najważniejszym punktem nowelizacji powinno być określenie funkcji m.r.p. oraz m.s.w. W obecnym brzmieniu byłaby to jedynie funkcja konsultacyjna. Z drugiej jednak strony, wyliczanie w ustawie kolejnych funkcji, takich jak doradcza, inicjatywna czy wnioskodawcza jest bezcelowe, gdyż wszystkie one są niewiążące w stosunku do władz samorządowych. Takie sztuczne poszerzenie kompetencji zostało negatywnie ocenione w doktrynie prawniczej (Ziółkowski 2018, s. 99). Należy więc zastanowić się, czy młodzieży nie powinny przysługiwać uprawnienia wiążące – najlepszym rozwiązaniem wydaje się przyznanie organowi stanowiącemu JST prawa do przyznania młodzieżowej radzie możliwości składania inicjatywy uchwałodawczej. Takie rozwiązanie jest postulowane w doktrynie (Augustyniak 2018, s. 85). Oprócz tego, należy przyznać organowi stanowiącemu JST prawo do powołania młodzieżowej rady z własnej inicjatywy – z powodu obecnego wymogu występowania zainteresowanych środowisk zlikwidowana została młodzieżowa rada miasta Zawiercie. Pożądanymi regulacjami byłyby także konieczność uwzględnienia opinii młodzieży w procesie nadawania statutu czy powoływanie opiekuna w porozumieniu z młodzieżową radą. Za dobry przykład mogą służyć wspomniane propozycje nowelizacji ustawy o samorządzie gminnym. IV Podsumowanie Zmieniając status prawny młodzieżowych rad na którymkolwiek ze szczebli samorządu terytorialnego, należy pamiętać o pozostałych poziomach. Nie ma bowiem żadnych różnic wynikających z działalności praktycznej między młodzieżowymi radami gmin, powiatów i województw. Jedyną odmiennością jest teren działania. Tworzenie więc różnic prawnych między tymi podmiotami jest bardzo niepożądane. Uwzględniając powyższe uwagi, należy więc pamiętać o ustawie o samorządzie gminnym, aby młodzieżowe rady gmin, będące fundamentem samorządności młodzieżowej, nie pozostały z najmniejszymi uprawnieniami. Przywoływana literatura: M. Augustyniak i in. Gminne rady seniorów – wykładnia przepisów i efekty ich stosowania. Wzory i schematy działań, Warszawa 2016 M. Augustyniak, O pozorności praw obywatelskich w przestrzeni publicznej na podstawie wybranych mechanizmów partycypacji społecznej w samorządzie terytorialnym, PPP 3/2018 M. Stych, Czy istnieje zasadność funkcjonowania młodzieżowych rad gminy? PPP 7-8/2016 Ł. Więclawski, D. Ziółkowski, Status prawny członka młodzieżowej rady gminy, „Samorząd terytorialny” 9/2018 D. Ziółkowski, komentarz do art. 5b ustawy o samorządzie gminnym [w:] S. Gajewski, A. Jakubowski (red.), Ustawy samorządowe. Komentarz, Warszawa 2018 Propozycje nowelizacji ustawy o samorządzie gminnym: PROM: https://prom.info.pl/blog/projekt-nowelizacji-artykulu-5b-ustawy-o-samorzadzcie-gminnym/?fbclid=IwAR2vSvPD_um-whPWcMnY1ZpHZ93Q-Px06G5f_igoT9f6S7JliclBTiqFwx Klub Demokratyczny (projekt wniesiony przez posłów KP PSL-K'15): <http://orka.sejm.gov.pl/Druki9ka.nsf/0/1476337BF95A07D2C12585D900357157/%24File/576.pdf>